

[Jøfsen Christensen.]

jyske Landmænd og sønderjyske erhvervsdrivende føler det som en Sveie i Sindet, at de tilsyneladende staar som de underlegne i deres Gerning og deres Bedrift i Forhold til det øvrige Land. Denne Opfattelse er ikke berettiget. Den sønderjyske Landmand kan til Eksempel ikke gøre for, at han i to Menneskealdre maatte leve under økonomiske Vilkaar, der gav hans Bedrift den stik modsatte Udvikling og Struktur af den, der passede efter Genforeningen; Forholdene førte under det tyske Herredømme til Ophobning af Jord paa færre og færre Hænder og til en ekstensiv Drift af Jorden under den tyske Toldbeskyttelse, medens hele Udviklingen gik i den stik modsatte Retning i hans egentlige Fædreland. Den sønderjyske Landmand kan ikke gøre for, at hans Stalde var tomme, hans Jord ude af Drift, hans Bygninger i Forfald og Valutaen ude at svømme i alle Lande ved Verdenskrigens Slutning og ved Genforeningen i 1920. Den sønderjyske Landmand kan ikke gøre for, at det er en umulig Opgave for ham at afpasse sit Jordareals Størrelse, sine Bygningers Omfang, sin Jords Mergling, Dræning og Driftssikkerhed under nye Driftsformer for hele Ejendommen i Løbet af nogle faa Aar, naar det øvrige danske Landbrug har været to Menneskealdre om at naa det samme Resultat. Men han arbejder meget energisk derpaa, for manges Vedkommende for energisk, han har netop villet naa de samme Resultater, de samme Driftsmetoder, den samme Kapacitet i sin Bedrift, baade hvad Jord og Besætning angaar, i Løbet af nogle faa Aar, villet naa det ved Hjælp af Gældsstiftelse, og dette har jo været forholdsvis let i de første Aar efter Genforeningen. Men han har altsaa ved Gældsstiftelse villet naa det, som man kun kunde naa gennem et langt Aaremaal, hvis det skulde ske paa et sundt Grundlag, nemlig baseret paa selve Ejendommens aarlige Afkastningsvenne i normale, gode Tider. Naar man kender den historiske Linie i hele dette Forhold, ser man ogsaa klart de særlige sønderjyske Vanskeligheders Ophav og Baggrund. Jeg føler mig ganske sikker paa, at Historiens Dom om sønderjyske Landmænds Indsats for at genrejse, videreføre og indpasse deres Bedrift under de helt nye Kaar og Krav vil blive den, at der udvistes en Energi, en Arbejdsvilje og en Tilpasningsvilje, der ogsaa vilde have faaet sin Løn, om ikke Verdensde-

pressionen havde sat ind og standset Udviklingen og berøvet den sønderjyske Landmand Frugten af hans Indsats. Den økonomiske Indsats, der er øvet i de første Tider efter Genforeningen, vilde i det væsentlige have kunnet bære sig, ja, selv Kronestigningens Virkninger vilde man være kommet over, hvis Landbrugets Priser i 1929 og 1930 havde kunnet holde sig. Men Priserne faldt og faldt, Landbruget i hele Landet har det vanskeligere nu end nogen Sinde, Støtteforanstaltninger for Landbruget i hele Landet er bragt i Anvendelse, og de har maattet udnyttes mest i Sønderjylland, fordi Bæreevnen af alle de nævnte Grunde er mindre der end i det øvrige Land.

Det foreliggende Lovforslag giver Udtryk for en rigtig Forstaaelse af dette Forhold, og det vil ogsaa bringe en meget væsentlig Lempelse til den Del af det sønderjyske Landbrug, der har stor Gæld. Jeg kunde af forskellige Grunde have ønsket Lovforslaget anderledes paa flere Punkter. Jeg ved ikke, om der kan være Haab om, at noget saadant kan hidføres, før Lovforslaget forlader Rigsdagen. Jeg mener, at det i hvert Fald er nødvendigt, at Sagen gøres til Genstand for en kort Udvalgsbehandling her i Tinget.

Om selve Lovforslaget vil jeg gerne tillade mig at gøre nogle faa Bemærkninger. Jeg glæder mig over, at Lovforslagets § 1 i Folketinget er undergaaet den Ændring, at der ikke længere staar, at der *kan* ydes efter Begæring, men at der staar: der ydes efter Begæring. Jeg tror, det vilde have voldt de største Vanskeligheder og have afstedkommet den største Kritik over for den Hjælpeaktion, der her er i Gang, om et Udvalg allerede paa dette Tidspunkt skulde have skelnet mellem de dygtige og de udygtige, mellem de mindre værdifulde og de mere værdifulde inden for det sønderjyske Landbrug. Det er efter min Opfattelse meget heldigt, at man ved denne Hjælpeforanstaltning gaar mere generelt til Værks; det maa saa senere blive Livets egen Sag at skille Vandene.

Om § 1 vil jeg gerne endnu sige, at jeg kunde have ønsket, at man var naaet til Enighed om, at alle de under Punkterne 1—5 nævnte Laan uden videre var gjort til Genstand for den Rentelempelse, som § 2 tager Sigte paa, uden den Undersøgelse, der er foreslaaet i § 2, 2det Stykke. Naar jeg kunde ønske dette, er Grunden, at jeg ikke tror, at den indgaaende Undersøgelse, som der nu bliver Tale om, i